

Takk for deg, New York

Det tok meg fem år å innse at byen ikke ville kysse meg.
Den ville kvele meg.

TEKST: *Line Tiller* ILLUSTRASJON: *Kristian Hammerstad, ByHands*

Jeg elsker New York. Men New York elsker ikke meg. New York elsker ingen. New York elsker bare seg selv.

JEG STRIGRÅT PÅ ANKOMSTDAGEN. Det var 15. mars 2010, og jeg kunne kjøpe meg dyne i New York. Tenk å eie en dyne i New York. Jeg hadde ikke gjort det slutt med noen. Jeg hadde ikke fått sparken. Mange har enten avsluttet et forhold eller en kontrakt når de flytter til New York, fordi New York er en by som til Dovre faller vil gi deg en ny sjanse. Jeg derimot, hadde bare gjort VHS-opptak av alle episodene av TV-serien *Venner for livet* og tenkte «hvorfors ikke?». Helt siden tenårene følte jeg meg familiær med denne levende organismen, dette ultimate endemålet, og bare tanken på hva som kunne gjemme seg bak skyskrapersilhuetene ga meg en uhørt dopamindusj i hjernen. Spesielt den edru sommernatten da avgjørelsen om å emigrere traff meg som et intenst gisp etter et langvarig fridykk, og jeg danset salsa med klærne på i fontenen på Youngstorget. Men like lett som det er å gjengi sekundet New York begynte for meg, er det umulig å si hvilken dag New York opphørte. Etter å ha fått byens livskraft intravenøst over lengre tid, begynte slangen å lekke. New York sluttet å virke. «Du er så sykt heldig. Du bor her!» Folk på besøk sa alltid det. Fem år senere svarte jeg dem med et svakt smil at «Jo da, jeg vet, men ...» Alt som ble sagt etter «men», resulterte i tomme kuleøyne. Det gikk ikke, det går ikke an, å forklare nordmenn at New York er en bitch.

HUMOR. Amerikanere spurte alltid: «Hvorfor kom du til New York?» Nordmenn spurte alltid: «Hvor lenge blir du?» Jeg svarte kort og avvisende på begge spørsmål fordi jeg ikke visste svarene. Til amerikanerne sa jeg: «For å finne min Chandler Bing» (en av karakterene i *Venner for livet*). Da flakket de med blikket før de sa: «Mener du det nye advokatkontoret på 47th?» Åtte av ti ganger måtte jeg forklare mine pop-kultu-

relle referanser til New York-ere, selv om referansene var deres. Enhver europeer flirte derimot godt. Jeg forspilte minst fem potensielle kjærestere fordi amerikanere flest ikke forstår sarkasme: «Nei, jeg hater ikke hunder.» Byens morsomste er gjerne de som kaller seg «kulturelle jøder» eller «jewyorkere». Ikke nødvendigvis religiøse, men en type etterkommere av immigranter som gir seg selv retten til å spøke hemningsløst rundt egne stereotyper, men forsøk aldri å betale tilbake smilet: Den jødiske legestudenten David snudde på hælen midtveis i en setning på fortauet i East Village etter vår tredje date mens han ropte: «Jeg står ikke her og lytter til en eneste jødevits til!», etter at *han* hadde vitset om jøder hele kvelden.

FOREVER ROOMMATES. Det første soverommet jeg leide, hadde ikke vinduer og var på størrelse med bilen til pappa. Tregulvet var skjevt, og kakerlakker hadde jevnlig picnic i bestikkskuffen på kjøkkenet. En tynn pappvegg skilte 38 år gamle Joshuas tær fra min hodepute. Min romkamerat dro stadig damer med seg hjem en gang mellom midnatt og klokken to, før tung loungemusikk og måkestønn fylte leiligheten. 17 minutter senere kunne jeg ramle inn i nakne kvinnemennesker på vei til toalettet. Da jeg etter et par uker endelig turte å nevne noe om søvnmangel og sirkuslyder, bråsnudde Joshua på hodet og bjeffet at jeg versågod fikk utligne med airconditionen.

ENSOMHET. Ingen med normal lønn har råd til å bo for seg selv i New York, men å dele kaffetrakter med andre betyr ikke at man ikke er alene. Jeg følte meg ofte ensom. Folk er hardbarket, de drikker tross alt asfalt til lunsj, svetter blod for småpenger og har ofte nok med seg selv. I sin egen by. For mitt New York er ikke ditt New York. Det er mulig å leie «en mamma» i hipsterområdet Bushwick, ▶

LINE TILLER
[New York-emigrant]

Line Tiller (33) er frilansjournalist fra Trondheim. Hun bodde i New York fra 2010 til 2015 og skrev for norske avismagasiner, blant annet *A-magasinet*. I dag bor og jobber hun i Barcelona.

*Jeg elsket New York. Men New York elsket ikke meg.
New York elsker ingen. New York elsker bare seg selv.*

► har jeg lest, en fremmed kvinne som stryker skjortene dine eller som du kan gråte foran, selv om offentlig hjertesorg er utbredt. Jeg har aldri noe sted sett flere mennesker latt tårene stille trille som på T-banen i New York. Hjelper ikke utblåsning al fresco, finnes 10.000 psykologer i NYC. «Alle» går til en, mange bare for å ha en venn. Eksen min fra Brooklyn gikk til samme terapeut i ti år. Han ble ikke kvitt depresjonen, men psykologen satt likevel på fjerde rad under begravelsen til bestemoren hans. «Alle» har hund. Samme grunn. Jeg hørte om noen som hadde adoptert en undergrunnsrotte.

TIL ENHVER PRIS. Men det skal sies. Jeg fikk angstanfall av tanken på å måtte flytte tilbake til det norske, dorske hverdagsliv. For hvor ellers enn i NYC virket det naturlig at en trønderjente var kjæreste med en rik TV-stjerne som inviterte henne med til Pearl Jam-vokalist Eddie Vedders bursdag, der Vedder og kjæresten hennes diskuterte penis-piercinger, mens hun personlig fikk kontrollere det flakkende lysshowet på Times Square-spirene fra en VIP-nettside via Iphone? Men New York gir faen i din entusiasme. Byen stjeler den, suger deg tom for energi og bruker kraften til selv å spinne fortellere og fortellere. Likevel blir man boende, ofte på overtid. Da jeg ti måneder inn i Amerika-livet innså at bankkontoen blinket, selv om middager gjerne besto av seks tørre biter kjøledisksushi til to dollar, trengte jeg hjelp til å pusse. Én gang ble jeg tvunget til å legge tre ekstra dollarsedler, én etter én, i håndflaten til kelneren, stående, foran hele restauranten, fordi han mente servicen var bedre enn hva jeg syntes. Etter en brunsj i Soho fikk en kompis det for seg å vindushoppe et lite marmorbord til 140.000 kroner. Jeg ble svett med tanke på at møbelet sikkert var 60 prosent billigere like utenfor statsgrensen. Og tusen takk til huseieren min som økte den allerede latterlige 12.000-kronersleien

for mine seks kvadrat med 700 kroner hver sjettemåned, men sjelden hadde mulighet til å fikse den råtne heisen i bygget.

DATING. Taxisjåføren på vei ned 2nd Avenue snudde seg:

- Er du gift?
- Nei, sa jeg.
- Kjæreste?
- Nei.
- Er du lesbisk?
- Nei, jeg bor på Manhattan.
- Ah, de mannfolkene er noe for seg selv.

Nettdate nummer fem løftet meg, kysset meg og sa «jeg skal vise deg byen!» - og ringte aldri tilbake. Nummer 24 ga meg «ti ekstrapoeng» fordi jeg eide en sykkel. Nummer 33 spilte «Material Girl» på mandolin i dusjen. Nummer 29 kalte meg «dollface», men jeg likte det, og han likte meg. Han likte samtidig Amy, Joan og Cherry. Også de fikk håndhilse på bestevennene hans samt utbytte av hobbyen «hvordan-gi-g-punkt-orgasme»-videoer på YouTube. I åtte måneder lukket jeg øynene for de andre fordi jeg var «på toppen av pyramiden», forsikret han. Jeg lærte til og med å unngå følgende farlige triggeord: «relationship», «commitment», «next Christmas», «road trip». Men da jeg til slutt glapp ut ordet «boyfriend», kunne det 40 år gamle barnet fortelle at han ikke var klar for å være monogam «like ... maybe, ever». Noe som er kode for: «Mulig galleriåpning i helgen. Finner kanskje en søtere dame der ... en modell.»

Portene må holdes vidåpne, for ønsket om en langbent ►

**Nabolaget,
til og med
enkeltgater
innenfor
bydelene,
sier noe
om deg.**

*Jeg er redd du kommer til å bli skuffet.
New York er ikke det ultimate lykkeland.
New York er et monster.*

► kjæreste er en usagt løfte hun gir mange av sine menn. Det stemmer, New York er ikke intetkjønn, New York er «hun». Vi kaller henne vår mor, vi kneler for henne, spytter mot henne, vi elsker henne. Men det er guttas by.

SURE HIPSTERE. Før New York-erne lurte på «Så, hva driver du med?», spør de «Hvor bor du?» Metrostoppet er gjerne referansepunktet. Nabolaget, til og med enkeltgater innenfor bydelene, sier noe om deg. Den største forskjellen er likevel om du svarer Manhattan eller Brooklyn.

Nå handler skillet i hovedsak om å la turister (Manhattan) eller hipstere (Brooklyn) irritere nakkehårene av deg.

Jeg har hatt postkasse begge steder og vet hvilken gruppe jeg hater mest. Bare tunellvindeffekten mellom skyskraperne i januar kan være surere enn en hipster i Williamsburg, Brooklyn.

VENNER. Å finne gode venner i New York kan oppsummeres slik: Folk vil klemme deg raskt, hviske intime betroelser, men ikke invitere deg hjem på middag. Er du kvinne, vil mange amerikanske kvinner holde deg på avstand med et skeptisk blikk fordi du er en potensiell rival. Andres interesse for deg vil vokse ettersom din New York-kapital øker. Da jeg var «fresh off the boat», var jeg like interessant som en utent gatelykt. Jeg kjente ingen og var dermed ikke verdt å kjenne.

Takfester med fri flyt av marihuanamuffins kan hjelpe: «Yo, dude! Skjer'a? Noe på gang? Ser sånn ut. Anyway, hva bringer deg til mitt tak? Oh, ikke fortell, du er vampyr, sant? Jeg kan se det på øynene dine, veldig forførende. Men du er akkurat som meg, yo. Jeg biter også alt og alle», sier den fremmede Puerto Rico-fyren med en liten lesp. Jeg gaper, munnen formet som et smil. «Jeg liker deg. Jeg tror vi kan bli venner», sier jeg. «Vi er venner. Eller, ikke ennå, selvfølgelig. Yo, det vil koste deg. Jeg er mannehore. Jeg tar

2000 dollar.» «Men jeg tar 2500, så du skylder meg 500», sier jeg. «That's hot!»

CORPORATE AMERICA. Et privat Manhattan-kjøkken blir nesten aldri brukt. Man spiser ute. Å kunne navnet på byens 16.000 restauranter er en hobby vi deler. Det er der vi debriefer dagen, og i kokkenes omsorg slipper vi forhåpentlig unna dagligvarebutikkens antibiotika og sukkerinfiserte matvalg. Man får nesten et personlig forhold til restaurantene, slik som franske Flea Market hvor jeg hadde mitt livs første «mimosa-brunsj» og bartendere husket at jeg var fra Trondheim og ikke Oslo. Men så gikk årene, og de små stuene utenfor stuen, til og med noen av de eksklusive og legendariske, fikk brunpapir limt langs vinduene. Visket ut, som om de aldri fantes. Sunt hamskifte og evigvarende, uunngåelig gentrifisering kan man sikkert kalle det, griskhet er mer treffende. Gatehjørner som gjorde New York tiltrekkende, males beigere raskere enn noen gang når sterile banker, fast-food-buler eller eiendomsfirma er de eneste som har råd til å betale de nye, skamløse leieprisene. Eieren av den populære nabo-restauranten min DuMont i Brooklyn, hvor de serverte byens saftigste burger, tok sitt eget liv da regningene hopet seg opp. Og med et slikt bymiljø ankommer en ny type byboer. Kunstnerne og kreative har forlenget flyttet til Los Angeles, Philadelphia eller hjem. De vil likevel minnes plutselige spinnville fortaussamtaler, tenke tilbake på 04.00-taxiturer med vinduet nedrullet, over Brooklyn Bridge, savne høststormene, hustakfestene, hemmelighetene, de åtte millioner menneskene som tror de er verdens sentrum. De vil savne til det svir. Men de har gjort det slutt. De har byttet N.Y. med en ny by. Det har også jeg.

line@linetiller.com

**Yo, dude!
Skjer'a?
Noe på gang?
Ser sånn ut.
Anyway,
hva bringer
deg til mitt
tak?**